

Sygn. akt V CZ 32/19

## POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzczak

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa E. W.  
przeciwko M. J.  
o zapłatę,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym  
w Izbie Cywilnej w dniu 24 maja 2019 r.,  
zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 6 marca 2019 r., sygn. akt I AGa (...),

**odrzuca zażalenie.**

### UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 marca 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie z powództwa E. W. przeciwko M. J. odrzucił zażalenie pozwanego na wyrok tego Sądu z dnia 5 października 2018 r. uchylający - na skutek apelacji powódki - wyrok Sądu Okręgowego w O. z dnia 18 września 2017 r. i przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd ustalił, że pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego będącego adwokatem, złożył zażalenie na wyrok z dnia 5 października 2018 r. wraz z wnioskiem o zwolnienie go od kosztów sądowych. Postanowieniem z dnia 14 stycznia 2019 r. Sąd oddalił ten wniosek, argumentując, że pozwany nie wskazał swoich przychodów, podczas gdy to

przychód, a nie dochód jest wyznacznikiem możliwości finansowych przedsiębiorcy. Oceniając oświadczenie pozwanego o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania Sąd odniósł się do informacji pozwanego, że prowadzona przez niego działalność gospodarcza przynosi straty. Uznał, że oznacza to, iż pozwany prowadzi działalność, realizując zobowiązania wobec innych podmiotów, a strona, która ewentualnie realizuje (nawet częściowo) swoje zobowiązania w ten sposób, iż wyzbywa się zdolności do zapłaty kosztów sądowych, preferencyjnie traktując inne zobowiązania (należności wierzycieli), nie może prawnie skutecznie podnieść zarzutu, iż odmowa zwolnienia jej od kosztów sądowych jest ograniczeniem dostępności do realizacji jej prawa przed Sądem. Według Sądu, przyjmując tok rozumowania pozwanego, trzeba uznać, że Skarb Państwa w takiej sytuacji, w jakiej znajduje się pozwany, ma obowiązek kredytowania jego działalności, co jednak nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa. Sąd podniósł także, że wskazane w oświadczeniu wydatki (bez wyżywienia, środki czystości i ubrania) przewyższają dochód wskazany przez pozwanego.

Wobec faktu, że pełnomocnik pozwanego otrzymał odpis postanowienia z dnia 14 stycznia 2019 r. w dniu 4 lutego 2019 r., termin do uiszczenia opłaty od zażalenia upłynął w dniu 11 lutego 2019 r. Z tych przyczyn odrzucił zażalenie pozwanego jako nieopłacone (art. 373 w związku z art. 397 § 2 i z art. 398<sup>21</sup> k.p.c.).

Zażalenie na postanowienie z dnia 6 marca 2019 r. złożył pozwany. Zarzucił naruszenie art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 300 ze zm., dalej jako: „u.k.s.c.”) i na podstawie art. 380 w związku z art. 398<sup>1</sup> § 3 i z art. 398<sup>21</sup> k.p.c. zażądał rozpoznania postanowienia z dnia 14 stycznia 2019 r. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia z dnia 6 marca 2019 r. i przyjęcie do rozpoznania jego zażalenia na wyrok z dnia 5 października 2018 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił zażalenie pozwanego na wyrok tego Sądu z dnia 5 października 2018 r. uchylający wyrok Sądu pierwszej instancji z dnia 18 września 2017 r. oraz przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Wyrok z dnia 5 października 2018 r. jest

wyrokiem, którego cechą jest to, że nie kończy on postępowania w sprawie, gdyż ma ono - po jego wydaniu - być kontynuowane w pierwszej instancji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1996 r., I CKN 28/96, OSNC 1997, nr 4, poz. 44). W konsekwencji nie kończy także postępowania w sprawie postanowienie Sądu drugiej instancji odrzucające zażalenie wniesione na taki wyrok na podstawie art. 394<sup>1</sup> § 1<sup>1</sup> k.p.c. Postanowienie takie nie jest - w założeniu - ostatnim orzeczeniem w postępowaniu w sprawie, skoro ma być ona ponownie rozpoznawana w pierwszej instancji. Nie zamyka ono tym samym drogi do wydania wyroku w tej sprawie.

W konsekwencji w świetle art. 394<sup>1</sup> § 2 k.p.c. na postanowienie Sądu drugiej instancji odrzucające wniesione na podstawie art. 394<sup>1</sup> § 1<sup>1</sup> k.p.c. zażalenie na wyrok Sądu drugiej instancji uchylający wyrok Sądu pierwszej instancji i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania zażalenie do Sądu Najwyższego nie przysługuje.

Postanowienie takie nie należy również do kategorii postanowień określonych w art. 394<sup>1</sup> § 1 k.p.c. Dopuszczalności zażalenia na takie postanowienie nie można również wywieść z treści art. 394<sup>1</sup> § 1<sup>1</sup> k.p.c. W przepisie tym mowa o zażaleniu do Sądu Najwyższego, które przysługuje w razie uchylecia przez Sąd drugiej instancji wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Chodzi o zażalenie na wyrok Sądu drugiej instancji, którego treścią jest uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a nie na postanowienie Sądu drugiej instancji odrzucające takie zażalenie. Treścią tego postanowienia nie jest uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 3 w związku z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c., orzekł jak w sentencji.